

GLASOVĀ Panorama

KRANJ, 5. JANUARJA 1963

STEVILKA 1

Križem po svetu

VSTAJA V ZAPORU VILLA DEVOTO

V največjem argentinskem zaporu v Buenos Airesu — v znanem Villa Devoto je prišlo pred kratkim do upora zapornikov. Borba med uporniki in stražarji je trajala dvanajst ur. Okoli 400 upornih zapornikov si je hetelo z orojem proribiti pot v svobodo. Uporniki so 20 stražarjev in zaporniških uslužencev prijeli in jih držali kot talee, da bi izsilili od uprave osvoboditev vseh zapornikov. Preden so se zaporniki predali, je padlo 15 zapornikov in 10 stražarjev.

LETALSKA NESRECA V ALPAH

Pred prazniki se je v goratem svetu na meji med Švicico in Italijo moral prisilno spustiti z manjšim športnim letalom letavec Philippe. Imel je srečo, da je ob pristanku v gorski kočanji, pokriti s snegom — v višini 3.700 metrov — ostal nepoškodovan. Znal se je orientirati in poiskati najprimernejšo pot za sesip iz gorskega grebena. Sneg se mu je vdiral do pasu, vendar je pod neko skalo našel varno zavetišče, v katerem je preživel noč. Naslednji dan se je letavec Philippe boril ves dan z meglo in ni našel poti z gorskoga masiva Col de Menoue. V gorah je moral prenočiti še eno noč. Ceprav je bil od lakote in mraza ves iznemogel, ni odinehal. Po 50 urah težke borbe je naletel na nekega planinca iz Praile, ki mu je pomagal.

ZAKONSKA RAZVEZA

Ze drugič se je v pariški palači Palais de Justice znašla francoska književnica Françoise Sagan, da bi se po enoletnem zakonu ločila z Američanom Robertom Westhofom. Koliko sreče in uspeha ima mlada francoska pisanateljica s svojimi romani, toliko manj sreča ima kot zakonska žena v zakonu.

Pojašnilo bravcem

Zaradi novoletnih praznikov je današnja številka »Glasove panorame« izšla v skrčenem obsegu. Bravci prosimo, da to uvidevno sprejmejo na znanje. Prihodnja številka bo izšla zopet v običajnem obsegu.

Letošnje silvestrovanje je bilo povsod na višku dobre volje. Brez razlike, kje so ljudje silvestrovali: v šoli, v planinah ali v številnih in prepolnih gostiščih. Razen klasičnih plesov so največ plesali twist.

Kako so silvestrovali po svetu

Vesela noč

Letošnje silvestrovanje je gnati veselja in novoletnega bilo povsod na svetu razgiban. Na južni zemeljski polobli, kjer so zdaj najhujše hen izlet po svetu, da bomo vročine, ni bilo poledece in videlic, kako je minila najsnežnih zametov, kakor na boj vesela noč.

Noč, ki veže staro in novo leto, je bila vesela. To noč po pravici zasluži okras najbolj veselih noči v letu. Tudi na Gorenjskem ni bilo miru. Veselje se ponekad ni poleglo tudi takrat, ko je svetloba že pregnala noč. Novoletna svetloba včasih ni kos pre-

NA VZHODU
V Moskvi je bilo vreme zimsko. Mraz ni popustil pred novim letom, zato so imeli ljudje težave, da so vzdržali na ulici v hladni zimski noči. V Sovjetski zvezini in v drugih vzhodnoevropskih državah zasluži prazno-

vanje novega leta tudi veliko podporo oblasti.

NA ZAHODU

Prav nič manj hrupno ni minilo novo leto v zahodnem delu. Novo leto so povsod — v Parizu, Rimu, Londonu in Washingtonu dočakali na nogah, s streljanjem in v vedrem razpoloženju.

NA ARABSKEM PESKU

Evropski ljudje ga praznujejo bolj slovesno kot doma-

čini. Muslimani praznujejo novo leto bolj skromno. Na praznovanje novega leta vas spomini samo poseben vonj, ki prihaja iz hiš. Ob novem letu namreč muslimani kujojo mlahir, nekakšno črno omako, ki ima značen vonj. Muslimani na splošno štejejo leto po luni, zato je njihovo leto 11 dni krajše kot naše in se tako nikoli ne ujemamo. Novo leto se pri njih praznuje ob različnem času.

V AFRIKI

V Afriki je novo leto velik praznik. Praznovanje je bolj zgodnje kot v Evropi in morali boste pohititi. Začne se praznovati že na Silvestrovo okrog dveh popoldne. Ljudje odhajajo novo leto praznovat iz mest v vasi. Novo leto je tudi tukaj bolj državni praznik kot recimo na vzhodu. Praznujejo ga tri dni in pravijo, da je takrat pri njih vse zastonj. Iz državnih skladov dobijo ljudje pomoč za praznovanje. Tudi novoletno jelko si postavljajo plemena in si ob njej razdelijo darila. Plešejo in praznujejo na prostem, ker so hiše premajhne.

V JUŽNI AMERIKI

Po pravici je praznovanje novega leta najbolj hrupno v Južni Ameriki. V Južni Ameriki ni večjega praznika. Tudi letos je bilo tako. Mesta so bila okrašena s smrekami razsvetljena in pisana. Argentinci so praznovali novo leto do polnoči doma, kjer so si razdelili darila. Kratka noč malo razhladi ozračje, ki je v tem času najbolj toplo, saj vročina v senci znaša okoli 40 stopinj C. Po dvanajsti uri naglo oživijo ulice. Ples se nadaljuje na cesti in ulicah in kmalu preide v karneval. Veselje traja vse do jutra. Preden se razidejo, se občajno ohladijo še v morskih valovih. Novo leto mine običajno brez hrupa. Ljudje oddejo na izlete in mesta ostanejo pusta.

SREČANJA Z LJUDMI - SREČANJA Z LJUDMI - SREČANJA Z LJUDMI

Ženske silijo v moške poklice, moški pa se — ne samo v družinskom krogu — lotevajo ženskih del. Sploh pa v nobenem zakonu ne piše, da je kuharstvo žensko opravilo.

V Tržiču smo v restavraciji »pri Pošti« srečali belo vrano med črnimi, VENDELJ JAKIČ nam je o belem poklicu povedal nekaj svojih izkušenj.

„Beli“ poklic

• Neko ustno izročilo pravi, da ženske spadajo v kuhinjo. Ali je res, da imajo moški za kuho preveč okorno roko?

— Zenske bodo ostale verjetno še lep čas v večini pred štedilnikom. Vendar pa je povpraševanje za kuharji zlasti po hotelih precejšnje. To povpraševanje se bo povečalo, če bomo razvili naš turizem na višjo ravnen, za kar imamo ugodne pogoje.

• Kaj napravite, če se vam kakšna jed »ponesreči?«

— Kuharski poklic ima precej podobnosti z drugimi poklici, kjer človek brez škode storjenih napak ne more zlahka popraviti. Zato moram paziti, kaj delam in kako delam.

• Kaj ljudje najraje jedo?

— Pozimi kislo juho, poleti pa solate.

• Kaj je potrebno za »beli« poklic?

— Kuhinja ima to prednost, da vas pri delu nikoli ne zebe. Poleti pa je nemogoče, da bl pri štedilniku vzdržali ljudje, ki imajo zelo vročo kri.

Rekli so...

«Sklenil sem, da umetnost ne sme stati prevelikih naporov. Prav zato sem prisegel, da ne bom porabil več kot tri leta za noben svoj roman.»

Alberto Moravia,
italijanski književnik

«Vedela sem, da sem v filmu doživel uspeh že tri mesece pred dodelitvijo Oskarja. Takrat me je namreč pokojni Gary Cooper, moj največji filmski idol, zaprosil, naj ga klicem z imenom.»

Simone Signoret,
francoska filmska igračka

«Lakje je osvojiti celo Španijo kot eno samo Spanko.»

Marlon Brando,
ameriški filmski igračec

«Blaginja republikanske uprave je pripeljala do tega, da 17 milijonov Američanov odhaja spet brez vočerje.»

John Kennedy,
ameriški predsednik

«Prejšnji teden, ko sem pela, sem s svojim glasom povzročila smrt dveh kanarčkov.»

Marija Calas, operna pevka

«Pravijo, da ljubezen pride na prvi pogled, prijateljstvo pa je treba zaslužiti.»

Karl T. Marx,
nemški književnik

«Dobra vlada ne razpade zaradi ene osebnosti. Noben človek ni nenačomestljiv.»

Henrich Lübke,
predsednik
ZR Nemčije

«Dali vam bomo več orožja in boljše rakete, kot jih prodajajo Ameridani Izraelcem. In ne bo vam nanje cem. In ne bo vam treba naanje čakati celo leto.»

Andrej Gromiko,
sovjetski zunanjji minister v pogovoru z arabskimi diplomati

«Najbolj od vsega ljubim ljubezen. Zakonu se odpovedujem, da bi jo lahko zadržala.»

Kim Novak,
ameriška filmska zvezda

V dobi kriz

Na nekem sprejemu je podpredsednik ZDA Lindon Johnson dejal:

«Živimo v dobi, ko se človek mora priučiti, da živi s krizami kot pravilom in ne

To pomeni, da izjeme potrebujejo pravilo.

Rdeči telefon

V Ženevi so stekli razgovori o napeljavi telefonske zveze med Belo hišo in kremeljskim dvorcem — Francozi predlagajo, da bi ta telefon pobarvali zeleno — Zelena barva je barva upanja

Na tanki telefonski žici bo najbrž v bližnji prihodnosti visela usoda sveta. To naj bi bil drugi rdeči telefon.

Prvi rdeči telefon imajo v ameriškem vrhovnem poveljstvu v Omaha in povezuje generala Thomasa Powera s 85 ameriškimi raketenimi opriški na vseh koncih sveta. Drugi rdeči telefon bi naj bil postavljen na pisalni mizi ameriškega predsednika Kennedyja. Ce bi general Power prijal v roke rdeči telefon, bi to pomenilo po nekaj minutah svetovno uničenje. Ce bi stegnil Kennedy roko na drugi rdeči telefon, bi to lahko pomenilo ohramenje mir.

Drugi rdeči telefon naj bi po pogajanjih, ki jih vodi vodja ameriške delegacije na ženevski razorožitveni konferenci Arthur Dean, povezoval Belo hišo s Kremljem. Telefon naj bi služil za preprečevanje vojne. Sovjeti so takšno napravo, ki bi povezovala Washington in Moskvo predlagali že leta 1958. Američani so se za idejo ogreli šele v aprilu mesecu prejšnjega leta. Šele kubanska kriza je pokazala, kako potrebna bi bila zveza med Moskvo in Washingtonom. Diplomska pogajanja med krizo so bila dolga in neprikladna. Včasih so ure dolgo moralni razvozljavati razne šifre. Telefon bi te težave odstranil.

Elektronski možgani in vojna

Ameriške radarske varnostne naprave v Grenlandiji so do sedaj 15 minut, preden bi rakete padle na ameriško ozemlje, dale znak za napad. Ce bi bil napad izvršen z bombniki, bi se ta doba podaljšala na dve uri. Ameriško poveljstvo potrebuje 12,5 minut, da spravi polovico ameriških bombnikov z atomskimi bombami v zrak za protinapad na Sovjetsko zvezo. V kratkem času se morajo torej

odločiti o vprašanju, ko gre vodi tudi v vrhovno poveljstvo, po kateri bi prišel ukaz za vojno. Z britanskim premierom govori ameriški predsednik večkrat na telefonu, zaradi napačnih podatkov ali iz neznanja? Napačnih ocen je bilo v preteklosti že precej.

V septembri mesecu je poletela sovjetska raketa od svoje predvidene smeri proti Aljaski, kot je povedal sovjetski premier Hruščov ob obisku ameriškega podpredsednika Nixon-a v Sovjetski zvezli. Takrat je Rusija uspelo, da so raketo v zadnjem trenutku uničili v zraku, preden so ameriške radarske naprave zaznamovale njen blizino.

22. novembra 1960 so radarske naprave zabeležile refleks z Meseca in privedle do pripravljenosti ameriške bombe. 21. novembra 1961 na vrhuncu berlinske krize je svet štiri minuti dolgo visel na tanki mitki uničenja. Svetlobni znaki v ameriškem vrhovnem poveljstvu so zabeležili, da so bile uničene ameriške radarske postaje v Grenlandiji.

Takrat je general Power že zgrabil za rdeči telefon in obvestil vsa ameriška raketen oporišča. Bombniki so stekli na letališča z atomskimi bombami, da bi se dvignili v zrak. Medtem so tehnički odkrili napako v napravah. Bombnikom ni bilo treba vzleteti.

Telefon in živčni napadi

Tелефon ali teleprinterska zveza med Moskvo in Washingtonom bi lahko odstranila napete trenutke, od katerih so nekateri dobivali pozneje živčne napade.

Zdaj je na pisalni mizi ameriškega predsednika Kennedyja samo en telefon z 18 gumbi, preko katerega lahko dobti direktno zvezo z britanskim premierom Macmillanom, francoskim predsednikom de Gaulлом in ostalimi zaveznički. Ena žica

Izpitna komisija — stroj

Studentje moskovskega energetskega inštituta so naredili aparat, ki bi ga lahko imenovali »izpitni stroj«. Avtomat postavlja študentu vprašanja in končno objektivno oceni odgovor: »Izpiti stroj« dela tako, da na vsako vprašanje iz določenega predmeta stavijo v izpitni stroj tri odgovore, od katerih pa je točen samo eden. Student se na primer odloči za odgovor številka 2. Nato pritisne na ustrezoči gumb in aparat v stroju prečni vrednost odgovora in vrže številko. To je prvi stroj iz serije, ki se pripravlja. Drugi bo — avtomat — instruktor. Ta stroj bo pomagal pri pripravljanju posameznih predmetov za izpite.

TEZAVE ANGLESKEGA KNJIŽEVNIKA

Osemindesetletni britanski književnik, ki večkrat obiše Nemčijo, je prispeval letos na oktobrsko slavje v München. Na pettedenskem obisku v bavarskem glavnem mestu pa se je njegova postava tako spremenila, da so mu moralji seščiti nekaj nočnih oblek. Maugham se je po vrnitvi opravičeval: »Obiskoval sem opere, koncerte in umetniške razstave. Največji užitek pa so mi bile izdatne bavarske malice.«

GLOBUS

SLIKANJE ZA PET LET

Francoski predsednik general de Gaulle se je pred prisego nove francoske vlade postavil na razpolago zbranim fotoreporterjem. Po končanem snemanju je de Gaulle dejal: »Tako, zdaj pa dajte zopet mir do prihodnjih. Vesel bom, če bo to šele čez pet let.« Doba te Gaullove vladavine izteče sicer že po treh letih, vendar general najbrž še računa na drugo izvolitev.

ROKE V ZEPU

Predsednik zahodnonemškega Bundestaga je odgovoril nekemu županu, ki se je pritožil, da je bivši zahodnonemški obrambni minister Strauss držal med zaslivanjem pred zahodnonemško skupščino roke v žepu. Odgovor županu pravi, da ni nobenega predpisane pravila, da ministri in drugi govorniki v skupščini ne smejo držati rok v suknji ali hlačah. Gre za vprašanje olikanega vedenja in vzgoje v tem primeru. Temeljno načelo, da morajo ministri skupščinsko hišo spoštovati, s tem ni bilo prekršeno.

OBMETAVANJE
S PAPIRNATIMI
KROGLICAMI

Vodja britanske opozicije Hugh Gaitskell je med govorom londonskim študentom doživel zelo neprijetno stvar. Med govorom so ga nezadovoljni študenti začeli obmetavati s papirnatimi kroglicami, ki se jih naredili iz časopisnega papirja. Gaitskell se jim je načačeval, ko je tudi sam zmečkal časopis in študentom vrchal milo za drago.

Festivalska inventura

Ceprav je čas letnih inventur že mimo, se spodobi, da tudi na področju svetovne filmske ustvarjalnosti pregledamo, kaj je preteklo leto prineslo novega, kakšni in če gavi so bili največji uspehi.

Ker za to nimamo pri roki boljšega merila, ki bi nam hitro pokazalo to, kar želimo, se bomo poslužili rezultatov letošnjih mednarodnih filmskih festivalov. Seveda ne smemo pozabiti, da festivali nikakor niso najzaslnejši barometer umetniške vrednosti filmov, ki so jih na njih prikazovali, kaj še celotne svetovne filmske proizvodnje. Kljub temu pa nam bo kratek pregled uspehov posameznih nacionalnih kinematografij na šestih najpomembnejših letošnjih mednarodnih festivalih — v Mar del Plati, Cannesu, San Sebastianu, Karlovy Varyh, Berlinu in Benetkah — vendarne uspel dati neko sliko o filmski ustvarjalnosti v letu 1962.

Italijani in Francozi

Na prvo mesto se po omenjenem kriteriju uvršča vitalna italijanska kinematografija. Naši sosedje so se lani udeležili vseh šestih festivalov, na njih pokazali skupno 16 filmov in odnesli kar osem nagrad. Najvišja festivalska priznanja so jim podeli tri žirije: v Mar del Plati naslov najboljšega filma **Petrilevijevi** »*Stetim dnevom*«, v San Sebastianu Zlato školjko **Damianihevemu** »*Arturovem otroku*«, v Benetkah pa Zlatega leva **Zurlinijevi** »*Družinski kroniki*« (sicer skupaj s sovjetskim »*Ivanovim otrovom*«). Razen tega je Germijevi »*Ločitev po Italijanskov*« v Cannesu dobila nagrado za »*Salvatora Giuliana*«.

najboljšo komedijo, **Antonioni**jev »*Mrk*« pa je, prav tako v Cannesu dobil »polo posebne nagrade. Tриje italijanski režiserji pa so pobrali tri prve nagrade za režijo: **Mario Bolognini** v San Sebastianu za »*Senilnost*«, **Pier Paolo Pasolini** v Karlovy Varyh za »*Accatoneja*« in **Francesco Rosi** v Berlinu za »*Salvatora Giuliana*«.

Drugo mesto pripada Francozom, čeprav so Američani odnesli eno nagrado več kot oni; Američani so namreč, kot bom še videli, dobili le manj pomembne nagrade. Francija je bila zastopana na vseh šestih festivalih s skupno 14 filmi, ki so prejeli pet nagrad. **Godardov** »*Ziveti svoje življenje*« je dobit posebno nagrado žirije v Benetkah (čeprav je bil najboljši film na festivalu), **Bressonov** »*Proces proti Jeanne d'Arc*« pa »polovico« posebne nagrade v Cannesu, medtem ko je bila **Valerozova** »*Ovadba*« po mnenju sansebastianske žirije drugi najboljši film na tem festivalu. **Franois Truffaut** je za »*Julesa in Jim*« dobil v Mar del Plati nagrado za najboljšo režijo, igralka **Emmanuelle Riva** pa v Benetkah Volpijev pokal za vlogo v **Franjujevi** »*Thérèse Desqueyroux*«.

Američani in Angleži

Američani, ki so se udeležili vseh šestih festivalov, in to s skupaj desetimi filmi, so nesli domov šest nagrad. Toda, kot že omenjeno, so to manj pomembna priznanja. Gre za polovico beneške nagrade za prvo režijsko delo **Franki Perriju** za »*Davida in Lizo*« in pet priznanj ameriškim igračem. Slednje so dobili: **Paul Newman** v Mar del Plati za »*Pehača*«; **Katherine Hepburn**, **Ralph Richardson**, **Jasen Robardsen ml.** in **Dean Stockwell** »polo« kolektivne nagrade za najboljšo igro v Cannesu, in sicer za svoje stvaritve v **Lumetovem** »*Dolgega dneva potovanju v noč*«; **James Stewart** v Berlinu za »*Gospeda Hobbsa na počitnicah*« in **Buri Laneaster Volpijev** pokal v Benetkah za »*Ptičarja iz Alcatraza*«.

Angleži so z vesega osmih filmih na teh festivalih odnesli štiri nagrade. Berlinska žirija je **Schlesingerjevemu** »*Natčinu ljubezni*« prisodila Zlatega medveda, najvišje priznanje. **Tony Richardson** je v Karlovy Varyh številnim priznanjem za svoj film »*Okus po medu*« dodal nagrado za režijo, ki si jo je delil z »*Accatonejem*«. **Rita Tushingham** in **Murray Melvin** sta za vlogo v istem filmu v Cannesu podelila ko-

Sovjetska režiserja Andrej Tarkovski in Julij Karasik z bošnško »Zlatima levoma« lani na Lidu

lektivno nagrado s svojimi ameriškimi kolegi, **Peter Sellers** pa je v San Sebastianu prejel nagrado za svojo igralko stvaritev v »*Valčku toreadorjev*«.

Rusi in ostali

V Sovjetsko zvezzo, ki je na štiri od teh festivalov poslala pet filmov, so še tri nagrade: prva nagrada za Rommovih »*Devet dni enega leta*« iz Karlovy Varov, »polo« Zlatega leva za »*Ivanovo otroštvo*« Andreja Tarkovskega in Benetkah in nagrada Nadeždi Rumjancevi za vlogo v Culjkinovih »*Deletih*« iz Mar del Plat.

Nazadnje pa poglejmo še, kam je šlo preostalih deset priznanj, ki so jih podeli na omenjenih šestih festivalih. Argentinci so dobili nagrado za najboljši scenarij na festivalu v Mar del Plati za **Kuhnovi** »*Mlade starce*« in »polo« nagrade za režijski debut v Benetkah za film »*Los Inundados*« Fernanda Birrija.

Brazilskemu filmu »*Dana beseda*« Anselma Duarca je bila v Cannesu dodeljena Zlata palmo vejica, prva nagrad. Mehika je iz San Sebastianu odnesla »*Latinskoameriško nagrado*« za Fernandezovega »*Pueblita*«. V Karlovy Varyh so prisodili nagrada mlademu ustvarjalcu kubanskemu predstavniku — »*Mlademu uporniku*« Julia Garcie Espinose. Michael Cacoyanis je v Cannesu »*priboril« Grčiji nagrado za najboljšo adaptacijo s svojim filmskim prenosom klasične tragedije »*Elektra*«. Češka je na festivalu v Karlo-*

vyh Varyh dobila diploma za Krejčíkovo »*Počnočno*«. V Vzhodno Nemčijo pa je šla z istega festivala diploma za Beyerjeve »*Kraljeve oroke*«.

Zahodna Nemčija je v Berlinu dobila nagrado za najboljši dokumentarni film »*Olojjem Galapagos*«. Končno sta v Berlinu dobili nagrado Viveca Lindfors in Rita Gam za igro v filmu »*Brez izhoda*«, ki ni zastopal nobene države.

Kot vidimo, je bilo za mnoge lansko filmsko leto izredno uspešno. Predvsem to velja za Italijane in Francoze, ki so ponovno — tako z nagrajenimi kot tudi z ne-nagrajenimi filmi na omenjenih in še na drugih filmskih festivalih — dokazali največjo umetniško vitalnost izmed vseh. Trenutno sta to ne-dvomno vodilni nacionalni kinematografi, ki že zdaj imajo prav gotovo tudi v prihodnje vidno vplivali na filmsko ustvarjalnost v drugih državah.

Kar pa se tiče jugoslovanskega filma, moramo na žalost ponoviti ugotovitev, kažejo je dal že lanski puljški festival, da je namreč naš film v preteklem delovnem letu zašel v (upajmo, da ne večjo) krizo, ki se je nujno morala pokazati tudi na mednarodnih festivalih. Omeniti pa je treba, da je letošnji festival v Corku (Irsko) v svoji posebni sekciji prikazal izbor jugoslovanskih filmov, med katerimi je imel posebno ugoden odmev »*Izbubljeni svinčnik*«.

DUSAN OGRIZEK

»*UZDA OKOLI VRATU*« je eden najbolj znanih filmov lepe Brižitke in režisera Rogera Vadima. V njem je BB fotografski model in najvažnejša stranica ljubezenskega mnogokotnika, v katerem se prepleta dogajanje filma. Več o njem ne bi govorili, saj si ga boste zaradi BB ogledali — ali pa si ga zaradi nje ne boste ogledali. TUDI BB JE STVAR OKUSA...

»*MED CASOM IN VECNOSTJO*« zahodnonemškega režisera Arthura M. Rabenalta z Lili Palmer, Carlosom Thompsonom in Willyjem Birgelom v glavnih vlogah je film o neozdravljivo bolni ženi, ki na sredoziemskem otoku doživi ljubezen z domačinom-ribičem. »*Croatia*« ga reklamira kot »preirrsljivo zgodbo v prekrasnih pejsažih — kot film, ki preseneča...« Bomo videli s čem in kako!

Aleksander Gavrič v »*Obracunu*«

»*OBRACUN*« (ali: Kapetan Leši II. del — s čimer je že vse povedano) je film Žike Mitrovića s popularnimi igralci Aleksandrom Gavričem, Jeleno Jovanovič-Žigom, Petrom Prličkom in drugimi. Kot nadaljevanje priljubljenega Kapetana Lešija bo film gotovo uspel, posebno še, ker je posnet v barvah in cinemascopu. Kar pa se tiče njegovih kvalitet, naj zaenkrat zadostuje samo ugotovitev, da je Žika Mitrović med vsemi našimi režiserji največji mojster akcijskega filma.

Ozebline na rokah in nogah

Mraz je tu. Laže kot obraz zavarujemo noge in roke pred mrazom. Tesne usnjene rokavice s prstji preprečujejo normalno pretakanje krvi in zato jih v hudem mrazu ne bomo nosile. Obutev naj bo prostorna in ljudje, ki se jim potijo noge, naj ne nosijo čevljev z gumijastimi podplati. Prav tako ne bomo v mrazu nosili gumijastih škrnjev, zakaj viška, ki jo koža izdiha, ne more iz-

hlapevati in bo povzročila, da bo še prej prišlo do ozeblin.

Mnogi ženski škrnji ali visoki čevlji so podloženi s krznom, ženske, ki nosijo takia obuvala, naj oblečajo še tople nogavice. Velika temperaturna razlika, ki nastane, če nogo pokriva samo najlonka, spodnji del pa tiči v toplem, pospeši nastanek ozeblin. Krzno obutev moramo v topnih prostorih takoj sezutti.

Ozebline so najpogosteje na petah in na prstih nog in rok. Na mestu, kjer nastane ozeblina, začne navadno koža najprej srbiti. Mesto postane rdeče in malo oteče, potem začne boleti in se kmalu odpre. Ozeblin se le s težavo znebimo, in to šele spomladis. Nevarnost pa je, da se bodo v prihodnji zimi zopet pojavile. Da jih preprečimo, si moramo že ob prvem mrazu začeti kopati ude v izmeničnih kopelih. Ude vsknemo najprej za minuto v posodo z vročo vodo, potem pa še za pol minute v posodo z mrzlo. Izmenično kopel ponovimo petkrat, dobro obrišemo in gremo takoj v posteljo. Ob rednem kopanju se ozebline ne bodo pojavile.

Kako si jo bomo naredile? Jajčni beljak penasto umešajte in si umit obraz precoj debelo namažite s to peno. Beljak pustite na obrazu 15 do 20 minut, nato pa si ga izmijite z mlačno vodo. Pore se po maski stisnjaj in male gubice za nekaj ur izgijte.

Jersey tkanina

Jersey tkanina je poznana že desetletja. Pred sedmimi leti pa je bila prav posebno moderna. Modni kreatorji so združili moderno, elegantno, s praktičnim.

Prav vsaka žena, ki že ima oblačila iz te tkanine, je zadovoljna z njo, ne mečka se, topla je in oblika se lepo prilega telusu. Tudi letos vidimo v modnih revijah veliko jersey oblik, ki so enodelne ali pa vedno priljubljena deux - pieces. Rokava so – ali vstavljeni ali kimono. Pri enodelnih oblekah je lahko pas poudarjen. Krila pa so proti spodnjemu robu rahlo razširjena. Zelo pogosti so šal ovračniki, ki podeliijo modni poudarek oblačilu.

Prav vsaka žena, ki že ima oblačila iz te tkanine, je zadovoljna z njo, ne mečka se, topla je in oblika se lepo prilega telusu. Tudi letos vidimo v modnih revijah veliko jersey oblik, ki so enodelne ali pa vedno priljubljena deux - pieces. Rokava so – ali vstavljeni ali kimono. Pri enodelnih oblekah je lahko pas poudarjen. Krila pa so proti spodnjemu robu rahlo razširjena. Zelo pogosti so šal ovračniki, ki podeliijo modni poudarek oblačilu.

SPLOŠNE SMERNICE

Pri bolezni prebavil se počutimo bolni prav od pet do glave. Zato poskrbimo, da bomo ostali zdravi. Nekaj splošnih smernic, ki se jih držimo, če hočemo ostati zdravi!

1. Jej počasi in dobro prežveči hrano! Pazi na zobovje!

2. Ne dej jedil, dokler so še prevroča!

3. Jej vedno le ob določenem dnevnem času, pa ne danes ob tej, jutri pa zopet ob drugi ur!

4. Uživaj vedno sveže pripravljeno hrano, izogibaj se kolikor mogoče konzervi, umetnih juh in postanih pregretih jedi!

5. Hrana naj bo čim bolj raznolika, mešana, ne enolična!

6. Skrbli za redno odvajanje,

Deux-pieces oblačilo krojeno iz Jersey tkanine bo navdušilo marsikatero bravko

Za smučarke

Latos lahko vidimo v revijah prikupne vetrovke v srajčjem stilu, ki jih bomo oblikle na smuči-

sēu. Narejene so iz impregniranega bombaža v pepita ali škotskem vzoreu. Jopice so precej dolge, prosto pada-

jo ali pa so prevezane s pa-

som. Velične kapuce so obrobljene s krznom.

Na glavah smučark so se

pojavile zopet pletene kape

z velikimi cofi, ki so dano

izpodrinile krznenec kučne.

Smučarske hlače so ostale

ozke in med barvami pre-

vladuje zelena, svetlo in tem-

no modra ter črna in rumena.

Puloverji so grobo pleteni

iz navadne ali melirane vol-

ne. Lepa je kombinacija

temnih hlač in svetlejšega

puloverja v isti barvi.

Mali nasveti

MADEŽI

Kavne ali čajne madeže čimprej izperemo s čisto mrzlo vodo. Trdrovralne madeže omehčamo z glicerinom in jih nato speremo s čiste vodo.

Krvave madeže iz belih tkanin spravimo s 4 odst. vodikovim prekisom. Ce oslanimo rumeni robovi, jih previdno odstranimo z eksalno kislino.

Lak za nohte odstranimo najbolje z acetonom.

Madeže od likerjev speremo čimprej z mlačno vodo. Pogostos učinkovito deluje tudi špirit.

Barvaste madeže od likerja odstranimo dokončno z beljenjem.

Madeže mleka odstranimo z mrzlo vodo in milom, če ne gre, si pomagamo z benzinem.

BRŠLJAN

Bršljan je odlično pralno sredstvo.

Temna blaga in volnena oblačila peremo in čistimo v vodi, v kateri smo skuhali nekaj bršljanovih listov. Na liter vode vzemimo 15 g listov. Kuhajmo 5 minut.

Temna oblačila, ki jih peremo v bršljanovi vodi ali pa jih s to vodo samo skrtačimo, postanejo kakor nova. Oblačila pa moramo po pranju temeljito izplakniti.

Telefoniranje

Tudi pri telefonu moramo uporabljati določena pravila, če hočemo veljati za vlijudne. Naj bo uraden ali privatni razgovor, najprej se bomo predstavili in nato šele pričeli z razgovorom. Neolikano je, da se neimenovani najprej pozanim — s kom govorijo. Vprašajte tudi otrok, s katero želite govoriti, če ima čas za razgovor (morda je prav v tistem trenutku direktor v sobi). Ce ste pa vi poklicani, se boste odzvali s prijaznim glasom. Nič ni bolj neprijetega, kot slišati čemeren in zadirčen glas.

MRZLE NOGE

Zene, ki jih zelo rado zebajo, naj v zimskem času odložijo najlon nogavice in naj nosijo tanke volnene nogavice. Ce ste pa ozebline že dobili, si skušajte pomagati s staro Kneippovo metodo. Vsak dan si boste kopale noge, in sicer izmenično v topli in mrzli vodi. Topla voda naj bo segreta na 40 stopinj C. 4 minute imejte noge v topli vodi, nato 2 minuti v mrzli. To izmenično kopel ponovite štiri do petkrat. Bodite vztrajni in nogam privoščite več dni zapore doma izmenjajoče kopeli. Uspeh gotovo ne bo izostal.

Mr. Cust je potegnili izpod postelje kovček in je začel pripravljati. Pižame, obleko, ovratnike, usnjene copate. Potem je odprl omaro, vzel iz nje kakih deset škatel iz lepenke v formatu kahik 25 : 15 cm in jih položil v kovček. Naglo je pogledal v vozni red, potem pa s kovčkom v roki hitro zapustil sobo. V predobi je spet postavil kovček na tla in oblike površnik. Pri tem pa je tako globoko vzdihoval, da ga je dekle, ki je prav takrat stopila iz neke sobe, pogledala polna usmiljenja.

»Ali se je kaj zgodilo, mr. Cust?«

»Nič, miss Lily!«

»Tako zelo ste vzdihovali!«

Naenkrat pa je mr. Cust vprašal: »Ali imate kdaj slutnje, miss Lily?«

»Pa res ne vem prav... saj, saj, včasih ima pa človek res tak občutek, kot da bo tistega dne vse šlo narobe, drugič kdaj pa se vam spet zdi, da pojde vse po sreči, ali ne?«

»Tako je,« je vzdihnil Cust. »Pa na svodenje tedaj, miss Lily! Na svodenje! Vi ste bili pa res vedno tako dobrí z menoj!«

»Tako se poslavljate, kot da je za vedno,« se je smejala Lily.

»Ne, ne, to pa res ne!«

»V petek se pa svet vidival,« se je smejala. »Kam pa se tokrat pravzaprav odpravljate? Spet v kako kopališče?«

»Ne — eh — v Cheltenham.«

»Saj tam je tudi lepo. Tako lepo pa ne kot v Torquau. Ah, če bi svoj naslednji dopust mogla preživeti tam! Sicer pa — saj ste morali biti zadnjič čisto bližu tam, kjer se je pripetil umor — tisti ABC umor. Saj je to bilo prav v tistem času, ko ste bili vi tam?«

»No — da, pa — Churston je kake tri ali štiri milje od tam stran.«

»Kljub temu je pa le moral biti silno razburljivo, ali ne? Hu, morda ste se z morilcem celo srečali, morda ste bili v njegovi neposredni bližini, ne da bi ga poznali!«

»No, to bi se tudi utegnilo zgoditi,« je dejal mr. Cust tako strahotno spačenega obraza, s tako strašnim smehljajem, da je to opazila tudi Lily.

»Oh, mister Cust, saj ste bolni!«

»Nič mi ne manjka, prav nič! Pa na svodenje, gospodin Lily! Okorno je privzgnil svoj klobuk, pobral kovček s tal in hitel dalje.«

»Smešen človek, tale,« si je misila Lily Marbury sama pri sebi popustljivo. »Malo mu mora pa res manjkati tu zgoraj!«

Inšpektor je dejal seržantu: »Sestavite mi spisek vseh tovarnarjev nogavic in obvestite jih z okrožnico! Požreboval bom seznam vseh njihovih zastopnikov, ki prodajajo proti proviziji in potujejo od hiše do hiše.«

»Zaradi primera ABC, inšpektor?«

»Da. Zamisel gospoda Hercula Poirota!« je dejal inšpektor prezirljivo. Sicer ne bo kdove kaj posebnega iz tega, toda nicesar ne smemo tvegati, izrabiti moramo vsako malenkost.«

»Res je, sir! Gospod Polter! Je sicer včasih res krepko pomagal, izpeljal tudi marsikatero pameino, zadnje čase pa se mi zdi, da je malce prisluškan.«

»Igravec je,« je dejal Crome, »Prav nič drugega ga ni kot sama pozna! Pozor! Marsikoga se na ta način da potegniti. Toda ne mene! Jaz stojim na lastnih nogah, he, he! Kar pa se tiče ukrepov za Doncaster...«

Tom Hartigan je dejal Lily Marburyjevi: »Danes zarana sem pa videl tistega vašega jamskega medveda.«

»Koga? Mr. Custa?«

»Tistega, da! Na eustonskem kolodvoru. Tak je bil kot pijana kura — kot vedno, no! Če je pa ta pri pravi, pa nič nočem! Ta bi potreboval nekoga, da bi nanj pazil. Najprej je zgubil časopis, potem mu je pa še vozna karta padla na tla. Pobral sem jo, pa se vedel ni, da jo je zgubil. Ves razburjen se je zahvaljeval, prepričan sem, da me ni poznal!«

»Kako pa naj te pozna, saj te je videl le mimo grede v veži, pa, še to ne kdove kolikokrat!«

— Toda, kako si že rekel? Kje sta se srečala? Euston ali Paddington?«

»Euston, Euston!«

»Prav gotovo, se ne motil?«

»Zares! Zakaj pa sprašuješ to?«

»Čudno je tolj! Saj se v Cheltenham potuje s paddingtonskega kolodvora kolikor jaz vem, ali ne?«

»I seve, saj se Cust tudi ni peljal v Cheltenham, temveč v Doncaster.«

»V Cheltenham!«

»Ah, kaj pa še! V Doncaster. Bom vendar veden, otrok, saj pravim, da sem mu pobral vozovnico!«

»Meni je pa rekel, da gre v Cheltenham, to vem čisto za gotovo!«

»Ne, ne, ti se motil, peljal se je v Doncaster! Nobenega dvoma ni o tem! Skoda, da tudi jaz nimam te sreči! Stavil sem malenkost na »Kresnico« in kaj rad bi tudi jaz šel na dirke, da bi videl, kako bo »Kresnica« tekla.«

»Ne verjamem, da se je mr. Cust peljal v Doncaster k dirkim, to mu pa res ni prav nič podobno. Oh, Tom, upajmo, da se mu ne bo nič prijetilo! Ali ne veš, da je naslednji tenor doloden za Doncaster?«

»Kaj pa naj se mu zgodil, saj se njegovo ime ne znača s črko D.«

»Zato bi se mu pa zadnjikrat lahko kaj zgodilo, da bi ga umorili. Bil je v Torquau, čisto

nas med tisočerimi ljudmi, ki bodo gledali konjske dirke, spoznati človeka, ki ga je videl pred enim, dvema ali tremi meseci, videl mimo grede! Upanje je bilo tako majceno kot neznanica lučica v temni noči. In vendar smo upali. Posebno smo se zanašali na Toro Grey.«

Njen osvežajoči mir je budo trpel pod pritiskom razburjenja. Njeno samozavestno, stvarno vedenje je izginilo. Sedela je sklenjenih rok, skoro s solzami v očeh in je pripovedovala brez zvezne Poirotu: »Saj ga nisem niti dobro pogledala... le zakaj nisem tega storila! Kako sem mogla biti tako neuma, le kako? Vsi gradite name... jaz pa vam ne morem dati niti najmanjšega upanja. Tudi če bi ga bila še tako načančno pogledala, bi ga zdaj ne spoznala več; ki imam pa res tako strašno slab spomin za obrazec...«

Cevrap je svojčas Poirot menil nasproti vedno zelo trdo obsojal Toro, je imel zdaj z njo ogromno potrpljenja, bil je mehak do nje. Opazil sem, da ni bil moj priatelj za nesrečno lepotico nič manj dovzet kot jaz. Prav nečeno jo je trapil po rameni, češ: »Tak, le nobene histerije, ljuba moja! Te zdaj kar nič ne potrebujem! Ko boste tistega moža zagledali, ga boste gojivo spoznali.«

»Kako veste to?«

»Iz mnogih razlogov! Eden izmed njih je, da za dežjem vedno posije sonce. Ali pa, če hočete, da na črno pride zmeraj rdeče.«

»Kaj se pa to pravi, gospod Poirot?«

»Tako govorijo igralci rulete. Tam se pojavi lahko cela serija črnih metov, nato pa mora vedno priti enkrat rdeče. Po verjetnostem razčunu.«

»Mislite pri tem, da se sreča menjata, ne?«

»Tako je, Hastings! In pri tej točki dostikrat zmanjka igralcu, v našem primeru — morilcu, saj je ta tudi neke vrste igralec — hladnega in razumnega preudarka ter preračunljivosti za naprej. Ker je v igri dobil, računa, da bo dobival še naprej. Zato ne vstane pravočasno, dokler ima še žepne polne denarja, od igralne mize. Prav tako si ne more morilce, ki je imel uspehe, zamiljal, da ulegne priti čas, ko uspehow ne bo več. Saj ves uspeh pripisuje le same svoje dejavnosti, svoje sposobnosti — jaz pa vam pravim, priatelji moji, da tudi najbolje pripravljenci zločin ne more biti uspešen brez — sreče.«

»Ali ne greste tu vendarle predalec?« je vprašal Clarke.

Poirot je razburjen vihtel roke: »Ne, ne! Le premislite! Kako lahko bi se zgodilo, da bi stopil, kdo v lokal mrs. Asherjeve! Na primer prav fakrat, ko je morilce hotel oditi, pa bi bil mogoče pri tem pogledal za prodajno mizo in bi bil tam zagledal truplo umorjenke — ter bi prijet morilcu morilce kar takoj tam ali pa bi ga morda tako natanko popisal, da bi ga lahko takoj dobili.«

»To je pač res,« je priznal Clarke. »Morilce mora tudi preizkusiti svojo srečo.«

»Gotov! Morilce je vedno tak kot igralec in kot večina igračev tudi on ne spozna trenutka, ko bi moral nehati. Z vsakim novim zločinom se dviga njegova samozavest, zaupanje v svoje sposobnosti. Ne reče si: »Bil sem prevejan in imel sem srečo, temveč le: Prebrisan sem. In vera v njegov razum raste, ... potem pa se začne krogla vrteti, konec je enobarvne proge krogla prestoli v drug sektor in croupier začne: Rouge! (rdeče).«

»Pa mislite, da bo v našem primeru tudi tako?« je vprašala namrščenega čela Margaret Barnard.

»Prej ali slej mora nastopiti ta trenutek. Do slej je morilce imel vseskozi srečo — enkrat se sreča mora obrniti ter stopiti na našo stran, saj je — opoteča! Jaz mislim celo, da se je nagnila na našo stran! Sled svilenih nogavic je začelek. V prihodnjem se mu ne bo vse tako srečno izteko, ampak mu bo šlo marsikaj na robe. In tedaj bo začel delati napake...«

»Vsekakor znači človeka razvedriti, gospod Poirot,« je dejal Clarke, »in tega smo zares vedno potrebljni.«

»Vprašanje je le, če si moremo pomeči. Že nedim, kar bi imelo praktičen pomen in vrednost,« je dejal Fraser.

»Nikar nam ne kvari razpoloženja, Don,« je zavrnila Margaret ostro.

bilzu Churstonu, ko se je pripetil, poslednji umor!«

»Tako? To je pa res slučaj!« se je smejal Tom. »Nazadnje je bil pa morda slučajno tudi takrat v Bexhillu, kaj?«

... Lily je namrščila obrvi. »Domaga pa res tudi tedaj, ni bilo... Da... zdaj se pa spomnim... čakaj no, pozabil je svoje kopalne hlače, ki jih je mati ravno popravljala zanj. Dejala je: Na, zdaj se je pa mr. Cust včeraj odpeljal, kopalne hlače pa je pustil doma. Jaz pa sem še rekla: Tak, daj no mire s tisto staro šaro!... v Bexhillu se je dogodil strahoten umor. Neko dekle so muški zadrževaljeno.«

»Če je potreboval kopalne hlače, je moral potovati vsekakor nekam na obalo, v kako kopalnišče, ne? Poslušaj me, Lily — zamiljal je na eno oko — »koliko greš stavit, da je vaš starši Jamski medved — morilce?«

»Ubogi mr. Cust! Ta bi še muhi ne mogel storiti nič žalega! No, veš kaj, Tom, iz takih stvari se človek ne sme norčevati! Oh, ubogi mr. Cust!«

23

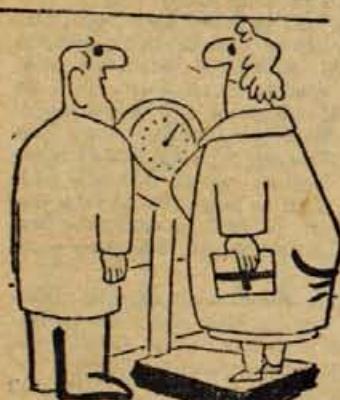
Doncaster, 11. septembra

Na tisti enajstti september bom mislil vse svoje življenje. Kadarkoli berem o konjskih dirkah v Doncastru, zmeraj se takoj domislim tistega septembarskega dne, ki me spominja na umor.

Ce premisljam, kako mi je bilo tedaj pri srču, se spomnim vselej na hromiči občutek nemoci, ki je ležala kot mora na meni. Vsi smo bili skupaj — Poirot, jaz, Clarke, Fraser, Margaret Barnardova, Tora Grey in Mary Droverjeva — toda nihče izmed nas, pa tudi vse skupaj nismo mogli storiti čisto nič, čisto nič!

Vse svoje nade smo stavili na goli slučaj, da bi utegnil eden izmed

Zlobnost

Po teži bi morala biti visoka dva in pol metra!

V zaporu

— Ne je! Ti norci! Iz makaronov si lahko spleteva vrv in pobegneva iz zapora!

Pretnja

— Denar ali pa vas poškropim s parfumom! Kaj vam bo rekla žena, ko pride domov. Mislila bo, da ste bili s kakšno žensko.

Priprava za poklic

— Morava storiti vse, da bo nekoč dober pomorščak!

Po zdravniškem nasvetu

— Nič ne de, če bo avtomobil nekaj časa v garaži. Zdravnik mi je tako priporočal, da naj čim več kolesarim!

V restavraciji

Moram se odločiti. Eden od naju mora plačati račun!

Škodoželjneži

Lovski tovariši Tomaž, Andrej, Lojze so imeli navado, da so lovci Tonetu, če se je le dalo, pregledali nahrbnik v njegovi odsotnosti, »zaplenili« malico in »kačjo slino« (žganje), zaradi pravilne obtežitve pa položili v nahrbnik primezen kamen.

Lovec Tone se je hotel za vse »trpljenje« maščevati in je nekoč lepo opekel in ocvrl mlačo mučko, v žganje pa namočil glište, ki jih je pred tem, ko je stekleničko napolnil, skrbno odstranil.

Tomaž, Andrej in Lojze so seveda zaplenili dobrote, položili kamen v nahrbnik in odšli na lovski pohod. Ko so se popoldne sešli, se je Tone zadovoljno muzal in spraševal zlobno trojico, kako jim je kaj teknil muček in eks-trat iz glišt.

Sprva so ga debelo gledali, ko so pa doumeli, za kaj gre, jih je vse tri hkrati zasukalo in že so bili v grmovju, od koder je bilo slišati le še čudne glasove, ki so bili zelo podobni glasovem, ko se odprejo vsi ventili človeškega telesa!

Tone bi se kmalu razpočil od smeha. Od takrat je imel tudi njegov nahrbnik mir pred šaljivo trojico.

dokumenti • dokumenti

19. APRIL — Iz Kieca je prišlo sporočilo, da bodo danes izpustili našo sosedo, njenega moža pa so ustrelili v Bielinu. Očka je srečal danes nekega Žida iz Bielina, ki je komaj odpotoval od tam. Dejal je, da je videl strica, vsi so zdravi. Dejal je, da so živila tam došli cenejša kot takoj. Ko sem po naključju bil na cesti, sem videl, da se ljudje iz Plocka nekam gnetejo in izvedel, da prejemajo zasebno kosilo. Zmešnjava, vsakdo bi bil rad prvi, da bi dobil dva krompirja z vodo. Danes sem tudi videl, da so delili kosilo v kuhinji. Nekdo je dejal, da mu pridala kosilo za tri osebe, čemu je dobil le za dve itd.

20. APRIL — Danes smo zgodaj vstali, ker smo morali za nekoga namesti rž. Do osme je bila že zmeleta. Očka je odšel k zapori, morda bo lahko tam kaj kupil. Nekaj trenutkov za tem je prišel brat in dejal, da prihajaorožniki, takoj je nastala zmeda in odšel sem pospraviti ročni milin. Prišli so orožniki in z njimi deček, ki je naznani strica zaradi kolosa. Zdaj je ovadil druge. Očka bi moral iti in plačati kazen, pa ni šel, ker so tam orožniki. Potem je prišel policist in smo mu plačali. Nič malenkosti si ne dovolimo, pa moramo toliko plačati, ko bi lahko vsaj kje zaslužili. Za to globo smo morali prodati nekaj oblike. Tako hudi časi so prišli, da moramo prodajati svoje lasine stvari, za katere smo mora-H krvavo stradati, toda ničesar ne

moremo storiti; boga hvalimo, da je še kaj napredaj.

21. APRIL — Zjutraj se je odpeljal voz po ono sosedo. Stric je danes prodal gnoj in neki kmet se je pripeljal ponj. Pravkar se je odpeljal, ko je začela hoditi okrog komisija za red. Prišla je na dvorišče in stric je moral plačati 20 zlatov kazni, ker bi moral biti očiščeno do 18. ure. Nisem slišal, kdaj je prišla, ura je 11.

grošev; samo za saharin potrebujemo 2 zlota dnevno, in mar je saharin edino, kar potrebujemo? Mar zasluzimo za vse to? Kako dolgo bomo lahko še prodajali naše stvari? Bog daj, da bi se vojna kmalu končala, kajti če bo še dolgo trajala, ne bo nikče prestal tako grozotne vojne in strašnega mučenja.

26. APRIL — Sedel sem v stanovanju in zaslišal glas, podoben

šel očka in dejal, naj gremo po rž, ker jo je pustil pri nekem Židu. Ko smo prinesli rž, je dejal očka, da je tista, ki smo jo pustili v vasi. Neki Žid je prišel vprašat, če jemljemo rž v mletje. Ta-kaj sem odšel z njim in prinesel 15 kg rž. Ze zvečer smo z delom končali. Zelo se je treba potruditi, dokler ni zmleto, toda drugače ne gre. Tokrat ni bilo prvič, da smo mleli, saj meljemo vsak dan od junra do večera. Pri tako težkem delu, kjer so zaposlene štiri osebe, lahko zaslubiš največ 30 zlatov. Zadnjo noč so nekoga napadli na dvorišču in danes so ob blem dnevu ob štirih telefonirali iz tukajšnje banke po orožnike, prisli bodo jutri.

28. APRIL — Z očkom sva se ob svitu odpravila v Krajno. Med potjo je naju dohitel voz in sedla sva nanj. Ko smo se peljali, se mi je zdelo, da se peljem domov, kmalu sem se predal sanjanju. Kmalu sem se zavedel, da niso le sanje. Prispela sva in očka je odšel v vas, sam pa sem ga počakal pri našem prejšnjem sosedu. Potem pa sem odšel k naši hiši, kjer me je čakal očka. Ko sem stopil v stanovanje, mi je bilo vse tako tuje, ko da ne bi nikdar stanoval tukaj. Očka mi je dal denar za krompir, ki sva ga kupila. Prav rad sem stekel po znani stezi. — Spet se mi je zdelo, da bom kmalu doma, da so tam starši in drugi. Vendar je bilo takoj vse mi-

DNEVNIK Davida Rubinowicza

22. APRIL — Mama je odšla k sosedu, da bi kaj izvedela. Bolje, če ne pišem, kakšno trpinčenje je morala prestati s svojim možem, vendar vsaj živi, on pa...

24. APRIL — Ko smo prispeali v Bodzentyn, smo imeli nekaj zlatov, mnogo kapitala nismo imeli, zdaj pa smo skoraj pri kraju in plačali smo še to globo; z nami je konec. Mama je iztržila nekaj zlatov, tukaj ne bodo trajali dalj časa. Velikih izdatkov sicer ni, toda zdaj potrebujemo za vsako stvar takoj stotak, npr. saharin, takšna malenkost, sto tablet je veljalo 70 grošev, zdaj pa stane ena sama 10

stričevemu. In nenadoma je vstopil stric. Nismo pričakovali, da bo prišel. Tako je povedal, da je prinesel potno dovoljenje za očka, hudo smo bili veseli. Očka bi moral odiditi v Krajno in tako bo imel vsaj potno dovoljenje. Stric je šel nakupovati v mestu, ko se je vrnil, sta takoj odšla z očkom. Zdaj naš vsaj ne bo tako skrbelo.

27. APRIL — Tako zjutraj je prišel k nam predsednik židovskega sveta iz Bielina in dejal, da je očka poslal krompir iz Krajna. Tako sem odšel ponj, ni bilo mnogo, le 25 kg. Popoldne je pri-